

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou v právní věci

žalobkyně: **D. G.**, narozená dne X
bytem X
zastoupená advokátem Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL.M.
sídlem Španělská 770/2, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 7. 2025, č. j. MV-88004-7/SO-2025

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 24. 7. 2025, č. j. MV-88004-7/SO-2025 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 5. 5. 2025, č. j. OAM-13861-50/PP-2023 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

2. Prvostupňovým rozhodnutím byla ve výroku I. podle § 87e odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta žádost žalobkyně o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky, neboť žalobkyně se dopustila obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, když účelově uzavřela manželství; a ve výroku II. byla žalobkyni podle § 87e odst. 4 téhož zákona stanovena lhůta k vycestování z území České republiky 30 dnů od právní moci rozhodnutí.

II. Obsah žaloby a jejího doplnění

3. Žalobkyně v žalobě uvedla, že není pravdou, že by uzavřela manželství pouze s cílem legalizovat svůj další pobyt na území a nikoliv proto, aby vedla společný život se svým manželem, který bude naplňovat definici dle § 655 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Dále namítla, že došlo k porušení § 3, § 36 odst. 3, § 50 a § 51 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a § 87e odst. 1 písm. d) a odst. 4 zákona o pobytu cizinců.
4. Ve včasném doplnění žaloby žalobkyně dále namítala porušení § 2 odst. 3 a 4 a § 68 odst. 3 správního řádu a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), neboť rozhodnutím bylo nepřiměřeno zasaženo do jejího práva i do práva jejího manžela na ochranu soukromého a rodinného života.
5. Žalobkyně v doplnění žaloby uvedla, že v ČR žije od prosince 2022, kdy odcestovala ze země původu (Ruska) na základě krátkodobého schengenského víza vydaného Španělským královstvím. Sdělila, že měla od počátku v úmyslu odcestovat do ČR, kde žijí její dlouholetí přátelé, kteří jí nabídli podporu. Zde se po příjezdu poprvé potkala s p. J. (dále jen „manžel“), svým budoucím manželem, který je bratrem přítelkyně žalobkyně, pí. H. J. (dále jen „sestra manžela“). Dále uvedla, že v ČR dne 12. 1. 2023 podala žádost o udělení mezinárodní ochrany, avšak tato byla shledána nepřipustnou dle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo podle § 25 písm. i) tohoto zákona zastaveno, když bylo shledáno, že státem příslušným k posouzení dané žádosti je Španělské království. Španělsko pak dne 10. 2. 2023 uznalo svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobkyně uvedla, že již v té době navrhovala správnímu orgánu v azylovém řízení provedení výsledku svědků – manžela žalobkyně, sestry manžela a jejího manžela, J. J. a E. K., jakožto přátel a příbuzných jejích i jejího manžela. Správní orgán však žádného ze svědků nevyslechl. Dále uvedla, že již v době podání kasací stížnosti proti rozsudku zdejšího soudu ze dne 1. 6. 2023, č. j. 13 Az 10/2023-25, kterým byla zamítnuta žaloba žalobkyně proti rozhodnutí ve věci její žádosti o azyl, byla přítelkyní svého budoucího manžela a nikdo z nich nezastíral, že uzavřeli manželství proto, aby i nadále mohli rozvíjet svůj vztah a žalobkyně v ČR mohla požádat o udělení pobytového oprávnění. Zdůraznila, že ani ona ani její manžel nikdy nezastírali, že časová souslednost může budít jisté pochybnosti o tom, zda k uzavření manželství nedošlo rychleji (tj. dříve), než pokud by byla pobytová situace žalobkyně lepší, nicméně tato skutečnost dle žalobkyně nepředstavuje důvod pro odmítnutí jejího manželství jako účelového. Zmínila, že oproti minulosti by podle současné právní úpravy pozdější

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

uzavření manželství ani nebylo prakticky možné, a to stejně jako realizace rodinného života v zemi původu žalobkyně.

6. Žalobkyně dále uvedla, že její manžel trpí závažným psychickým onemocněním, o jehož skutečném rozsahu neměla žalobkyně ani jeho nejbližší rodina před uzavřením sňatku ponětí. Tvrdila, že byla informována, že jeho zdravotní stav je ucházející, ale musí brát občas léky a dostává kvůli tomu malý invalidní důchod. Konstatovala, že osoby, které trpí tak závažným onemocněním jako její manžel, typicky o svém stavu odmítají hovořit, často si jej sami neuvědomují či nepřipouštějí. Dle žalobkyně tak nemůže obstát zjednodušující závěr správního orgánu, že pokud by manželství nebylo uzavřeno účelově, pak by žalobkyně jistě znala skutečný rozsah zdravotních problémů manžela. Namítla, že žalovaná se s touto námitkou vypořádala nesprávně, když bylo třeba zohlednit, jaký je náhled paranoidního schizofrenika na manželství a jeho význam. Žalobkyně rovněž zpochybnila údajné neúspěšné pobytové kontroly s tím, že pracuje převážně v Praze, nedaleko bydliště, ale její manžel pracuje převážně v Brně, někdy také v Praze, žalobkyně vše objasnila. Namítala, že správní orgán nesprávně vyhodnotil skutkový stav a nezohlednil specifika daného případu. Žalobkyně dále namítala, že stav jejího manžela se zásadně zhoršil právě až po svatbě, a to po zahájení správního řízení a v jeho průběhu (tedy již během manželství), kdy se žalobkyně a ve stejnou dobu i rodina jejího manžela dozvěděli poprvé podrobnosti o vážném zdravotním stavu jejího manžela. Zdůraznila, že její manžel vyžaduje podporu a péči a správní řízení mělo na jeho stav značně negativní vliv.
7. Namítala, že tvrdila konkrétní skutečnosti, které zakládaly nepřiměřenost dopadů rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života, a to od počátku řízení. Takové skutečnosti vyplývají i z její pobytové historie, která je správnímu orgánu známa. Sdělila, že do ČR přicestovala jako uprchlík s cílem se již do vlasti nevrátit, k důkazu navrhla správní spis ve věci její žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Namítala, že žalovaná nepravdivě v napadeném rozhodnutí uvedla, že žalobkyně pracuje ve fitness, přestože měla uvádět, že není oprávněna pracovat, proto s manželem nesdílí společnou domácnost. Uvedla, že správnímu orgánu zcela přesně objasnila důvody, proč vedou s manželem dvě domácnosti, i jak funguje jejich hospodaření. Pokud žalovaná žalobkyni v napadeném rozhodnutí vytkla neaktuálnost předložených čestných prohlášení, pak žalobkyně namítla, že předmětné svědky opakovaně písemně navrhovala správnímu orgánu k předvolání k podání svědeckých výpovědí. Dle žalobkyně tak žalovaná nemůže současně vytýkat žalobkyni neprokázání reálnosti jejího manželského svazku, pokud takové prokázání zmaří nevypořádáním se s návrhy žalobkyně.
8. Navrhla, aby soud zrušil napadené i prvostupňové rozhodnutí, věc vrátil správnímu orgánu I. stupně k dalšímu řízení a uložil žalované povinnost uhradit žalobkyni náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalované

9. Žalovaná odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde se již některými námitkami zabývala. K námitkám ohledně zdravotního stavu manžela žalovaná doplnila, že žalobkyně v řízení pouze uvedla, že manžel trpí psychickým onemocněním, neuvedla však, jak se projevuje jeho závažnost, jakou péči žalobkyně manželovi poskytuje a z jakého důvodu tuto péči nemohou poskytovat jiné osoby než ona. Dále uvedla, že

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

z předložené předběžné propouštěcí zprávy z psychiatrické nemocnice ze dne 12. 2. 2024 bylo zjištěno, že manžel se léčí s diagnózou paranoidní schizofrenie a má potvrzenou invaliditu III. stupně. Žalobkyně však nemoc manžela v protokolu o výsledku ze dne 4. 7. 2024 nijak nezmínila (uvedla, že manžel je zdravý), přestože dle odvolací námitky se zdravotní stav manžela po podání její žádosti výrazně zhoršil.

10. K námitkám ohledně pobytových kontrol žalovaná uvedla, že právě výsledky pobytových kontrol znevěrohodňují manželství žalobkyně. Během řízení bylo provedeno celkem 10 pobytových kontrol – při 9 z nich nebyli manželé společně zastiženi a dotazovaní sousedé navíc nepoznali manžela dle předložené fotografie. Po předchozí domluvě se sestrou manžela byla naplánována desátá kontrola, a to na den 8. 1. 2025, kdy byli oba manželé zastiženi. Žalovaná nepovažuje za prokázané společné soužití manželů jednou, předem na přesný čas a datum domluvenou pobytovou kontrolou.
11. K nepřiměřenosti napadeného rozhodnutí žalovaná uvedla, že žalobkyně ve správním řízení netvrdila žádné konkrétní skutečnosti, které by zakládaly nepřiměřenost dopadů rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu do jejího soukromého a rodinného života. Žalobkyně nijak nepopsala, z čeho dovozuje konkrétní hrozbu pro její osobu. Má sice v ČR manžela, ale dle žalované bylo prokázáno, že jejich manželství je účelové a že nevedou manželský život. Konstatovala, že žalobkyně zde nemá majetkové vazby a že nemá s manželem děti, přičemž od roku 2023, kdy byl sňatek uzavřen, nedošlo k žádnému progresu v jejich manželství, nesdílí spolu domácnost, nebyli spolu na žádné dovolené a nemají žádné kulturní a sociální vazby. Dále uvedla, že pro žalobkyni z napadeného rozhodnutí nevyplývá nucené vycestování, ani žádný zákaz pobytu.
12. Žalovaná navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Obsah správního spisu

13. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 12. 1. 2023 požádala žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Rozhodnutím ze dne 22. 3. 2023, č. j. OAM-39/ZA-ZA11-DO2-2023, byla žádost žalobkyně shledána nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu a řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zastaveno dle § 25 písm. i) téhož zákona s tím, že příslušným státem je Španělsko. Dne 18. 9. 2023 byl žalobkyni udělena výjezdní příkaz s platností od 18. 9. 2023 do 17. 10. 2023.
14. Dne 3. 10. 2023 podala žalobkyně žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU na území České republiky dle § 87b zákona o pobytu cizinců. K žádosti žalobkyně mimo jiné doložila oddací list ze dne 16. 9. 2023, dokládající uzavření manželství žalobkyně s jejím manželem, a to dne 14. 9. 2023, společné fotografie manželů a průvodní dopis, ve kterém žalobkyně osvětlila, proč si za svou cílovou destinaci zvolila ČR.
15. Dne 15. 4. 2024 obdržel správní orgán I. stupně výsledek pobytové kontroly, provedené Policií České republiky (dále jen „Policie“) dne 10. 4. 2024. Na místě nebyl nikdo zastižen. Dne 11. 4. 2024 byla provedena další pobytová kontrola, opět s negativním výsledkem. Dne 12. 4. 2024 byla při pobytové kontrole zastižena žalobkyně, která v bytě hlídala roční dítě; manžel žalobkyně nebyl zastižen.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

16. Dne 4. 7. 2024 byl proveden výslech žalobkyně i jejího manžela (srov. protokoly č. j. OAM-13861-25/PP-2023 a č. j. OAM-13861-26/2023). Výslech manžela byl z důvodu jeho vzrůstající agresivity předčasně ukončen (viz úřední záznam č. j. OAM-13861-27/PP-2023). V podrobnostech k obsahu obou výpovědí viz dále.
17. Dne 19. 7. 2024 obdržel správní orgán I. stupně podání žalobkyně, ve kterém se vyjádřila k obsahu její výpovědi i výpovědi jejího manžela a popsala dále okolnosti jejich společného života. Dne 30. 7. 2024 pak žalobkyně předložila kopii předběžné propouštěcí zprávy z psychiatrické nemocnice ze dne 12. 2. 2024, týkající se zdravotního stavu jejího manžela.
18. Dne 2. 8. 2024 obdržel správní orgán I. stupně od Policie výsledek pobytové kontroly na adrese bydliště žalobkyně. Byly provedeny celkem 4 pobytové kontroly (ve dnech 25. 7. 2024, 30. 7. 2024, 31. 7. 2024 a 1. 8. 2024), všechny s negativním výsledkem (nikdo nebyl zastižen).
19. Dne 5. 8. 2024 obdržel správní orgán I. stupně od žalobkyně potvrzení České správy sociálního zabezpečení ze dne 31. 7. 2024, dle kterého manžel žalobkyně pobírá invalidní důchod pro invaliditu III. stupně ve výši 15 991 Kč měsíčně.
20. Dne 20. 8. 2024 obdržel správní orgán I. stupně výsledek pobytové kontroly, provedené Policií na adrese v Brně, při které byl zastižen manžel žalobkyně, uvedl, že žalobkyně se nachází v Praze, protože si tam našla práci.
21. Dne 15. 1. 2025 obdržel správní orgán I. stupně od Policie výsledek pobytové kontroly provedené na adrese bydliště žalobkyně. Dne 3. 1. 2025 byla při kontrole zastižena sestra manžela žalobkyně, se kterou bylo domluveno provedení pobytové kontroly na den 8. 1. 2025, při které byla zastižena žalobkyně společně s manželem.
22. Dne 5. 3. 2025 se žalobkyně vyjádřila k podkladům pro vydání rozhodnutí a navrhla doplnění podkladů. Doložila fotografie ze společného manželského života a čestná prohlášení svého manžela, p. E. K., sestry manžela a jejího manžela, když zároveň navrhla výslech těchto osob.
23. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 5. 5. 2025 byla žádost žalobkyně podle § 87e odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců zamítnuta, neboť se žalobkyně dopustila obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, když účelově uzavřela manželství, a zároveň byla žalobkyni stanovena lhůta k vycestování z území ČR do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.
24. Správní orgán I. stupně podrobně poukázal na zásadní rozpory, které vyplynuly z výpovědí žalobkyně a jejího manžela (ohledně financí, příjmu manžela, zdravotního stavu manžela, společného bydlení atd.), které jej vedly k závěru, že nebylo prokázáno, že by manželé skutečně vedli rodinný život, ačkoliv oddacím listem prokázali, že manželství bylo uzavřeno zákonným způsobem. Uvedl, že je logické, že manželé znají některé informace o příbuzných, neboť žalobkyně je dlouholetá nejlepší kamarádka sestry svého manžela. Pokud však byly kladeny podrobnější otázky a otázky na společné aktuální soužití manželů, tak se jejich výpovědi rozcházel. Dle správního orgánu se přitom jedná o vzpomínky a zážitky, které by měly utkvět v paměti. Připomněl, že se žalobkyně vdala v době, kdy její pobytový status byl nejistý a na území pobývala na základě výjezdního příkazu po neudělení mezinárodní ochrany. Uvedl, že oba manželé

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

při výsledku uvedli, že sňatek byl uzavřen narychlo, protože žalobkyně již neměla moc času, a protože její manžel věděl, v jaké situaci se nachází, a protože sňatek pomohl k jejímu pobytu. Dále správní orgán I. stupně uvedl, že z provedených výsledků vyplynulo, že žalobkyně nezná zdravotní stav svého manžela; vůbec nevěděla o tom, že je invalidní důchodce, nevěděla ani, jaké má její manžel vzdělání. Manželé se pak neshodli ani na finanční situaci a financování společného bydlení (ona uvedla, že pokud manžel potřebuje, přispěje mu, on, že si každý hradí vše sám). Správní orgán I. stupně poukázal rovněž na pobytové kontroly, kdy byli manželé zastiženi pouze jednou, a to na předem domluvené pobytové kontrole dne 8. 1. 2025. Jasně plány do budoucna manželé neuvedli, střídavě vypovídali, že chtějí žít v Brně, potom zase, že v Praze, kde chce žalobkyně pracovat jako fitness trenérka. Žalobkyně vyjádřila přání mít někdy v budoucnu děti, ale teď musí pracovat. Avšak na otázku, zda v době pobytu v ČR pracovala, uvedla, že nepracovala, ale brzy začne pracovat v jistém hotelu jako osobní trenérka. Dne 8. 1. 2025 však žalobkyně hlídce Policie sdělila, že pracuje jako fitness trenérka nedaleko svého bydliště a každé ráno předcvičuje ženy i muže. Tato skutečnost dle správního orgánu I. stupně nekoresponduje s tvrzením, že s manželem sdílí společnou domácnost v Brně.

25. Správní orgán dále poukázal na čl. 35 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (dále jen „směrnice 2004/38/ES“) a na sdělení Komise Evropské unie Evropskému parlamentu a Radě ze dne 2. 7. 2009, č. KOM(2009)313, o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „sdělení Komise č. KOM(2009)313“). V případě žalobkyně byla naplněn jeden ze zde uvedených znaků, a to, že se manželé neshodují v důležitých osobních informacích, které se jich týkají. Nadto z důvodu předčasně ukončeného výsledku manžela žalobkyně nemohlo dojít ke konfrontaci dalších zásadních bodů společného života manželů. Správní orgán I. stupně proto dospěl k závěru, že okolnosti uzavření manželství i následující průběh celého manželství nasvědčují tomu, že toto bylo uzavřeno účelově, pouze s cílem získat oprávnění k pobytu na území, nikoliv z důvodu vést skutečný manželský život.
26. K požadavku na výslech svědků správní orgán uvedl, že má za to, že byly zjištěny všechny podstatné skutkové okolnosti případu, a proto nebylo potřeba provádět další (podpůrné) dokazování. Uvedl, že po výsledku žalobkyně a jejího manžela a po seznámení se s kompletním spisovým materiálem již výslech dalších svědků pozbyl svého smyslu, neboť informace od svědků získané po těchto úkonech by nemusely odpovídat skutečnosti. Správní orgán proto považoval výslech dalších osob za nadbytečný. Uvedl, že manžela žalobkyně nemá vzhledem k jeho psychiatrické diagnóze smysl znovu vyslýchat. Paní K. pak ani s žalobkyní ani s jejím manželem nežije ve společné domácnosti. Dále správní orgán zdůraznil, že skutečnost, že její manžel trpí psychiatrickým onemocněním, nebyla uvedena ani v žádosti ani před provedením výsledku dne 4. 7. 2024, ani bezprostředně po něm. Zdravotní stav svého manžela žalobkyně doložila až dne 30. 7. 2024. Konstatoval, že předmětné nemoci manžela by si žalobkyně jistě všimla, když, jak tvrdila, žije s ním ve společné domácnosti. Nicméně při výslechu na otázku na zdravotní stav svého manžela uvedla, že její manžel je zdrav.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

K samotné délce výslechu manžela uvedl, že tento trval cca hodinu a půl. K předloženým čestným prohlášením správní orgán I. stupně poukázal na § 16 odst. 2 správního řádu s tím, že na dokumenty bez úředního předkladu do českého jazyka nebude brát zřetel. K „českým“ čestným prohlášením uvedl, že se nejedná o aktuální doklady, neboť jsou sepsána před dvěma lety (15. 3. 2023), a proto z nich nelze učinit žádné aktuální závěry. K doloženým fotografiím pak uvedl, že po jejich seřazení podle data bylo zjištěno, že se jedná o již jednou doložené fotografie ze svatby, a dále o vždy několik fotografií pořízených se zjevně krátkým časovým odstupem ve stejný den buď v Praze nebo v Brně, což je zřejmé nejen z data pořízení fotografií, ale i z oblečení, které mají manželé na sobě, nebo z okolností pořízení fotografií. Dle správního orgánu budí fotografie dojem tendenčně pořízených fotografií, neboť lidé si běžně nefotografují např. svoje oblečení složené na polici. Navíc z pražského bytu, kde mají manželé žít společně, nebyla doložena jediná fotografie.

27. K dopadu do soukromého a rodinného života žalobkyně správní orgán I. stupně uvedl, že žalobkyně může znovu požádat o udělení mezinárodní ochrany z důvodu obavy možného nebezpečí pronásledování pro svou víru (žalobkyně je křesťanka, její otec žijící v zemi původu vyznává islám). Dále uvedl, že žalobkyně je v produktivním věku, na území ČR nevlastní žádnou nemovitost a nemá žádný majetek. Kromě úzké vazby na sestru svého manžela pak nemá v ČR žádné významnější vazby. Skutečný manželský život ani soužití ve společné domácnosti s jejím manželem se nepodařilo prokázat. Dopad do života žalobkyně proto správní orgán I. stupně vyhodnotil jako přiměřený.
28. Dne 21. 5. 2025 podala žalobkyně proti tomuto rozhodnutí odvolání, které dne 10. 6. 2025 doplnila. V odvolání žalobkyně uplatnila obdobné námitky jako v podané žalobě.
29. Napadeným rozhodnutím ze dne 24. 7. 2025 bylo odvolání žalobkyně zamítnuto a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno. Dle odůvodnění zákon o pobytu cizinců účelové manželství nedefinuje, žalovaná odkázala mimo jiné na *Příručku pro řešení otázky účelových sňatků mezi občany EU a státními příslušníky třetích zemí v kontextu práva EU o volném pohybu občanů EU* (dále jen „Příručka pro účelové sňatky“), která je přílohou sdělení Komise Evropského parlamentu a Rady č. COM (2014) 604 final, a na bohatou judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“), kdy účelovost musí prokázat správní orgán. Uvedla, že o úmyslu obejít uzavřením sňatku právní předpisy svědčí nejen rozpory ve výpovědích, ale též výsledky pobytových kontrol, pobytová historie a též časová souvislost mezi uzavřením manželství a řízením o udělení mezinárodní ochrany na území ČR. Manžel žalobkyně během výslechu vypověděl, že on i žalobkyně věděli, že sňatek pomůže vyřešit její pobytovou situaci, bylo to tedy rychlé, požádal ji o ruku u kašny v Brně, zasnubní prstýnek žalobkyni nedal, protože neměl peníze. Dále manžel vypověděl, že nevěděl, že si žalobkyně žádala o azyl, přestože zároveň potvrdil, že s žalobkyní začal chodit, když byla v Příjímacím středisku cizinců Zastávka u Brna, manželé pak spolu dále komunikovali přes sestru manžela. Žalobkyně mimo jiné vypověděla, že měla na výběr buď se vrátit do Španělska nebo se vrátit do Ruska. V té době se znala s budoucím manželem, ale manželé ještě nebyli, tak se vzali, aby její situaci vyřešili. Manžel jí pomohl s pobytem. Žalovaná podotkla, že rozvoj rodinného života v době zastavení azylového řízení a udělení výjezdního příkazu z území ČR je jedním z negativních indikativních kritérií dle Příručky pro účelové sňatky.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

30. Žalovaná se dále zabývala délkou vztahu žalobkyně a jejího manžela. Žalobkyně během výslechu uvedla, že s manželem začala chodit v roce 2022, kdy ji začal navštěvovat v přijímacím středisku cizinců, avšak v průběhu pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, který byl proveden dne 17. 1. 2023, uvedla, že má v ČR přátele sestru manžela, jejího manžela a jednu polskou kamarádku; svého budoucího manžela v pohovoru nijak nezmínila. Navíc žalobkyně v současném řízení uvedla, že se musela vdát co nejdříve, protože neměla moc času. Žalovaná dospěla k závěru, že pár před sňatkem nebyl v dlouhodobém vztahu. Žalovaná také uvedla, že žalobkyně nemoc manžela v protokolu o výslechu ze dne 4. 7. 2024 nijak nezmínila, naopak uvedla, že manžel je zdravý.
31. K námitkám žalobkyně žalovaná uvedla, že rozpory ve výpovědích nepovažuje za bagatelní, ale za natolik podstatné, že svědčí o tom, že manželé společně skutečně nevedou skutečný manželský život. Zdůraznila, že se správní orgán I. stupně zabýval skutečnostmi svědčícími ve prospěch žalobkyně, tzv. pozitivními indikativními kritérii, a až poté se zaměřil na tzv. negativní indikativní kritéria. Ve prospěch žalobkyně vzal skutečnost, že se manželé shodli na tom, že jejich sňatek pomohl k pobytu žalobkyně, že to pomůže vyřešit její situaci. Dále se manželé shodli na tom, kdy byla žalobkyně naposledy v Brně a kdy byl manžel naposledy v Praze. Oba také uvedli, že chtějí žít střídavě v Praze a Brně. Shodli se i na základních informacích o jejich příbuzných, na tom, že žalobkyně má vystudovanou sportovní univerzitu a chce dělat sportovní trenérku, a na tom, že žalobkyně pomáhá sestře svého manžela s dětmi.
32. Dále žalovaná popsala zjištěná negativní indikativní kritéria, týkající se seznámení a financí manželů (viz poslední odstavec na str. 15 napadeného rozhodnutí). Žalovaná shrnula, že co se týká společného hospodaření, tak zde absentuje společné přispívání k odpovědnostem, neboť manželé navzájem neví, kolik peněz kdo vydělává, kolik hradí náklady za ubytování, ani zda má každý svůj bankovní účet. Dle žalované by manželé, kteří společně hospodaří a sdílí společnou domácnost, měli vzájemně znát své příjmy a vědět o tom, jaký je zdroj příjmů každého z nich. Dále žalovaná poukázala na rozpory v otázkách týkajících se zdravotního stavu manželů – žalobkyně během výslechu neuvedla, že manžel trpí paranoidní schizofrenií a pobírá invalidní důchod, a že byl také hospitalizován v psychiatrické nemocnici. Manželé se dále neshodli na tom, jak vypadá jejich bydlení v Praze (popis bytu); žalobkyně si nevzpomněla, zda má pes v brněnském bytě pelech, manžel uvedl, že pes má pelech z deky a polštáře; žalobkyně tvrdila, že manžel pije kávu s cukrem, on že kávu nepije; žalobkyně nevěděla, co její manžel studoval; neshodli se též na tom, zda žalobkyně řekla své matce o sňatku; netráví spolu Vánoce a nikdy spolu nebyli na žádné dovolené. Žalovaná uznala, že v některých otázkách se žalobkyně s manželem shodla, což ale označila za pochopitelné, když žalobkyně je v každodenním kontaktu se sestrou svého manžela, které hlídá děti. Připomněla však, že žalobkyně předcvičuje své klienty každý den, zatímco manžel žije trvale v Brně a v Praze byl zastižen při pobytové kontrole pouze jednou, a to po předchozí domluvě s jeho sestrou. K pobytovým kontrolám žalovaná dodala, že dotazování sousedé navíc manžela žalobkyně nepoznali dle předložené fotografie.
33. K námitce ohledně neprovedení navrhovaných výslechů svědků se žalovaná ztotožnila se závěrem správního orgánu I. stupně, že v dané věci byl skutkový stav zjištěn dostatečně, a provedení výslechů tak nebylo nutné. Uvedla, že žalobkyně ve svém

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

návrhu ani nespecifikovala, co by mělo být výsledkem dalších svědků zjištěno. K námitce, že by správní orgán I. stupně neměl kvůli psychickému onemocnění manžela z jeho výsledku vyvozovat pro žalobkyni negativní závěry, žalovaná uvedla, že v řízení nešlo přehlédnout, že žalobkyně zjevně nemá přehled o zdravotním stavu svého manžela, protože pokud by s ním skutečně žila ve společné domácnosti, příznaků paranoidní schizofrenie by si byla vědoma, a tuto skutečnost by u výsledku jistě uvedla. Dále žalovaná uvedla, že manžel podepsal poučení svědka, že je schopen výsledku a že se po zdravotní stránce cítí v pořádku, není pod vlivem léků atd. Pokud žalobkyně znala manželovu diagnózu, vystavila vědomě možnému riziku vyslyšající pracovnice správního orgánu I. stupně, neboť dle úředního záznamu působil manžel agresivně. Upozornila na to, že z výsledku žalobkyně nevyplývá, že by uvedené bylo způsobené pouze tím, že o zdravotním stavu manžela pouze nemluví kvůli taktu a kulturnímu zvyku, ale svědčí to o tom, že žalobkyni nejsou známy zásadní osobní informace, u kterých je zcela nepochybné, že je manželé automaticky sdílejí a prožívají. K námitce žalobkyně, že není oprávněna provádět výdělečnou činnost, čímž je v praxi značně znevýhodněna, a to z ekonomických důvodů vede k tomu, že manželé musí vést dvě domácnosti za finanční podpory rodiny manžela, žalovaná uvedla, že žalobkyně je oprávněna k výkonu práce ode dne podání její žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu (dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů). Dále bylo zjištěno, že dne 30. 4. 2024 bylo žalobkyni vydáno živnostenské oprávnění, načež nyní pracuje jako fitness trenérka, tudíž není dle žalované ničím znevýhodněna, přesto však nevede skutečný manželský život se svým manželem a nesdílí s ním společnou domácnost.

34. K námitce, že předložila oddací list a že v jejím případě nebyl prokázán pozitivní a negativní úmysl, žalovaná uvedla, že výhoda, kterou žalobkyně uzavřením manželství s českým občanem získala, je z okolností posuzované věci zcela zřejmá – pokud by se za něj neprovdala, jen stěží by mohla žádat o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 87b zákona o pobytu cizinců. Navíc oba manželé se shodují na tom, že skutečnou motivací uzavření sňatku bylo řešení pobytové situace žalobkyně. I předložené fotografie pak dle žalované budí dojem tendenčně pořízených fotografií (např. fotografie složeného oblečení v polici, totožné oblečení manželů na fotografiích, totožné místo pořízení). K přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně žalovaná uvedla, že žalobkyně ve správním řízení netvrdila žádné konkrétní skutečnosti, které by zakládaly nepřiměřenost rozhodnutí. Zopakovala závěry vyslovené správním orgánem I. stupně.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

35. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s.ř.s.“), a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
36. Soud ve věci samé rozhodl bez jednání podle § 51 odst. 1 s.ř.s., jelikož žalobkyně i žalovaná souhlasily s projednáním a rozhodnutím věci bez jednání ve smyslu daného ustanovení.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

37. Podle § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců *rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a doprovází občana Evropské unie na území nebo následuje občana Evropské unie, který na území pobývá, je povinen požádat ministerstvo o vydání povolení k přechodnému pobytu, pokud hodlá na území pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce.*
38. Podle § 15a odst. 1 téhož zákona *rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho manžel.*
39. Podle § 87e odst. 1 písm. d) téhož zákona *ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže se žadatel dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství.*
40. V rámci žádosti podle § 87b zákona o pobytu cizinců je žadatel povinen předložit náležitosti uvedené v odst. 3 tohoto ustanovení. Žadatel nemusí aktivně dokazovat skutečný záměr sledovaný uzavřením manželství; stačí, pokud prokáže jeho existenci. Chce-li správní orgán žádost zamítnout z důvodu obcházení zákona účelovým uzavřením manželství, leží důkazní břemeno na něm (srov. např. rozsudek NSS ze dne 29. 10. 2015, č. j. 5 Azs 89/2015-30, a ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 Azs 326/2017-21, bod [29]).
41. Při posuzování účelovosti manželství žadatele o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu citovaného ustanovení zákona o pobytu cizinců je třeba vycházet z čl. 35 směrnice 2004/38/ES, podle něhož *členské státy mohou přijmout potřebná opatření k odepření, pozastavení nebo odnětí jakéhokoli práva priznaného touto směrnicí v případě zneužití práv nebo podvodu, například účelových sňatků. Veškerá taková opatření musí být přiměřená a spojená s procesními zárukami stanovenými v čl. 30 a 31* (srov. např. rozsudek NSS ze dne 29. 11. 2023, č. j. 5 Azs 237/2022-33).
42. Dle judikatury NSS je při výkladu uvedeného ustanovení vhodné přihlížet též ke sdělení Komise č. KOM(2009)313. Toto sdělení v bodě „4.2. Účelové sňatky“ uvádí dva soubory indikativních kritérií pro posuzování účelovosti manželství, jež poukazují na to, zda je zneužití práva uzavřením účelového manželství v určitém případě spíše nepravděpodobné, nebo naopak spíše pravděpodobné. Jako inspirace mohou správnímu orgánu posloužit i jednotlivé faktory plynoucí z čl. 2 rezoluce Rady ze dne 4. 12. 1997, č. 97/C 382/01, o opatřeních, která je třeba přijmout pro potírání účelových manželství (viz rozsudek NSS ze dne 2. 10. 2023, č. j. 1 As 58/2013-43, bod [22]).
43. Dle NSS zároveň platí, že správní orgány nemohou posouzení případu odvíjet pouze od kritérií vytyčených výše uvedenými nezávaznými akty. NSS opakovaně ve své judikatuře upozornil na to, že zmíněná kritéria je nutné považovat pouze za podněty pro zahájení vyšetřování, nikoliv za faktory, z nichž lze automaticky vyvozovat závěry či výsledky dalšího šetření. Naplnění některých indikativních kritérií či faktorů proto není bez dalšího důvodem pro závěr, že manželství bylo účelové, ale má vést správní orgán k tomu, aby podnikl další kroky, které podezření potvrdí nebo vyvrátí. Všechny skutečnosti týkající se sporného vztahu musí být posouzeny komplexně, a to včetně těch, jež svědčí ve prospěch cizince (srov. již dříve odkazované rozsudky NSS č. j. 5 Azs

89/2015-30 a č. j. 7 Azs 326/2017-21, nebo rozsudek ze dne 26. 9. 2018, č. j. 10 Azs 68/2018-39).

44. Manželství nelze považovat za účelově uzavřené pouze proto, že je s jeho uzavřením spojena výhoda pobytového titulu. Za účelově uzavřené manželství je totiž možné označit pouze takové, které je uzavřeno výlučně za účelem získání pobytového oprávnění (srov. bod 28 odůvodnění směrnice 2004/38/ES). Při prokazování účelovosti manželství je nutné se zaměřit na úmysl obcházet cizinecký zákon k získání pobytového oprávnění a na úmysl vést společný manželský život (viz rozsudek NSS ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015-40, bod [56] a odborná literatura tam citovaná).
45. Zákon o pobytu cizinců vychází z vyvratitelné domněnky, že manželství mezi cizincem a občanem EU je manželstvím řádným, neuzavřeným ve snaze obejít zákon (srov. rozsudky NSS ze dne 6. 8. 2015, č. j. 10 Azs 115/2015-38, bod [37], a č. j. 4 Azs 228/2015-40, bod [61]). Správní orgán nemůže v případě podezření, že by se mohlo jednat o účelově uzavřené manželství, vybírat pouze ty skutečnosti, které svědčí pro závěr, že manželství bylo uzavřeno účelově. Musí naopak nestranně posoudit skutečnosti svědčící pro i proti tomuto závěru. V případě pochybností musí dát přednost závěru, že manželství účelově uzavřeno nebylo. V odůvodnění rozhodnutí musí správní orgán jasně a přezkoumatelně vysvětlit, co vyvolalo pochybnosti o řádnosti manželství, jaké všechny skutečnosti během řízení zjistil, které z nich hovoří ve prospěch závěru, že se jedná o řádné manželství, a které naopak proti tomuto závěru. Teprve na základě těchto úvah může správní orgán ve věci rozhodnout a v případě, že se mu podaří na základě řádných skutkových zjištění jednoznačně prokázat, že výlučným účelem sňatku bylo získání výhodnějšího pobytového oprávnění a že manželé nemají a neměli v plánu vést společně manželský život, je možné uvažovat o účelovém manželství (srov. rozsudek NSS č. j. 4 Azs 228/2015-40, bod [61]).
46. Při posuzování manželství je také třeba mít vždy na zřeteli, že neexistuje jeden společensky akceptovaný model manželství s jasně definovaným obsahem. Lidé jsou různí, uzavírají sňatky z různých pohnutek a logicky se liší i následný obsah svazku. Za účelově uzavřený proto nelze označit každý sňatek cizince s občanem EU, který v očích správního orgánu nedosahuje kvality ideálního modelu manželského vztahu nebo který manželé uzavřeli mimo jiné i z důvodu řešení pobytové situace cizince. Jak totiž plyne z výše uvedené judikatury, je třeba dokládat snahu obejít zákon o pobytu cizinců, tj. uzavřít svazek pouze za účelem získat pobytové oprávnění, nikoliv nedokonalosti vztahu manželů. Ambicí směrnice 2004/38/ES a zákona o pobytu cizinců není podrobit zevrubné kritice manželské svazky cizinců s občany EU, ale odhalit a neudělit přechodný pobyt těm cizincům, kteří institutu manželství zneužívají (srov. též usnesení NSS ze dne 30. 10. 2023, č. j. 7 Azs 299/2022-33).
47. Otázka účelově uzavřeného manželství je otázkou skutkovou (srov. bod [22] rozsudku NSS č. j. 10 Azs 68/2018-39), a proto je úkolem soudu v rámci žalobních bodů přezkoumat vydané rozhodnutí a pečlivě posoudit, zda správní orgán dostal své povinnosti rozhodnutí řádně odůvodnit, tj. zda řádně zjistil skutkový stav věci a zohlednil v rozhodnutí všechny zjištěné skutečnosti.
48. V posuzované věci žalobkyně konkrétní žalobní námitky (k obecně uplatněným žalobním námitkám viz závěr tohoto rozsudku) zaměřila několika směry – jednak

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

namítala nesprávné posouzení účelovosti uzavřeného manželství (z několika dílčích důvodů), a dále namítala nedostatečně zjištěný skutkový stav správními orgány.

49. Ve vztahu k nesprávnému posouzení uzavřeného manželství žalobkyně namítala, že prostá skutečnost spočívající v časové souslednosti jejích jednotlivých kroků nepředstavuje důvod pro odmítnutí jejího manželství jako účelového; že její manžel trpí závažným psychickým onemocněním, o němž ani ona ani manželova rodina nevěděly; a že důvody údajně neúspěšných pobytových kontrol byly v řízení dostatečně objasněny.
50. K tomu soud konstatuje, že správní orgán I. stupně založil svůj závěr o účelovosti uzavřeného manželství v první řadě na výrazných rozporech vyplývajících z výsledku obou manželů, týkajících se různých oblastí jejich společného života. Tyto rozpory se týkaly jednak financí, kdy žalobkyně uvedla, že na bydlení v Brně manželovi přispívá, což ale její manžel popřel a uvedl, že si bydlení v Brně hradí sám. Žalobkyně dále uváděla, že žije ze svých úspor, ale může si vzít manželovu platební kartu nebo si vybrat hotovost; manžel uvedl, že ke svému bankovnímu účtu má platební kartu, ale manželce ji nepůjčuje, protože ta si hradí své potřeby ze svého. Žalobkyně dále uvedla, že manžel se živí jako pouliční hudebník; on naopak uvedl, že jeho hudební produkce není jeho hlavní zdroj příjmů a že má invalidní důchod, což však žalobkyně při výsledku neuvedla. Dále se rozpory týkaly zdravotního stavu manžela, kdy žalobkyně tvrdila, že její manžel je zdravý; následně až po výsledku obou manželů (pozn. soudu: výslech manžela nemohl být z důvodu jeho agresivity dokončen) žalobkyně správnímu orgánu I. stupně předložila předběžnou propouštěcí zprávu svého manžela z psychiatrické nemocnice. Správní orgán z toho dovodil, že pokud by žalobkyně se svým manželem skutečně žila, tak by si příznaků paranoidní schizofrenie musela povšimnout, neboť tyto nelze přehlédnout. Další rozpory se týkaly popisu bydlení manželů, kdy manželé se značně lišili v popisu pražského i brněnského bydlení. Žalobkyně uvedla, že v pražském bytě jsou modré, zelené a bílé zdi, okno se žaluziemi, a televize. Manžel uvedl, že v tomto bytě jsou černé zdi i strop, na oknech černé závěsy a není tam televize. Ohledně brněnského bytu se manželé shodli pouze na tom, že je tam zelený kobereček, kávovar a stůl; žalobkyně si nevybavovala, zda jsou na oknech záclony nebo žaluzie nebo zda tam má pes pelech, a uvedla, že je tam elektrický sporák. Manžel uvedl, že na oknech jsou místo závěsů deky, u konferenčního stolku je židle a křeslo, na stole počítač, a pes má pelech z deky a polštáře, v kuchyni jsou dvě elektrické plotýnky, toustovač a varná konvice. Rozpory zjistil správní orgán I. stupně i v dalších okolnostech (tvrzeních) týkajících se společného života manželů, a to příkladmo v tom, že žalobkyně tvrdila, že manžel pije kávu s cukrem nebo černý a zelený čaj, který si hodně sladí; on naopak uvedl, že kávu již půl roku vůbec nepije a že čaj doma nepije, pokud ano, tak zelený, bílý nebo gruzínský, ale neslazený. Manželé se dále neshodli na tom, zda matka žalobkyně ví o tom, že se její dcera vdala; žalobkyně uvedla, že to matce neřekla, manžel uvedl, že to manželka žalobkyně ví, protože jí to manželka (žalobkyně) řekla. Rovněž ohledně plánů do budoucna manželé střídavě vypovídali, že chtějí žít v Brně, potom zase, že v Praze.
51. Žalovaná v souvislosti s výše uvedenými rozpory poukázala i na to, že ačkoli žalobkyně uvedla, že s manželem začala chodit v roce 2022, při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 17. 1. 2023 žalobkyně manžela, tehdy přítele, vůbec nezmínila, avšak uvedla jiné přátele v ČR. Dále poukázala i na rozpory stran seznámení manželů, oba sice potvrdili, že se seznámili před pěti lety, ale lišilo se místo seznámení (žalobkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

uváděla, že to bylo na návštěvě matky švagra; manžel že u jeho sestry) a také byl dán rozpor ohledně toho, zda byli po seznámení v kontaktu (žalobkyně uváděla, že spolu trochu komunikovali, ale že to nebyl úzký kontakt, přes sestru manžela nebo přes internet; manžel uvedl, že mezi lety 2019 a 2022 spolu nijak nekomunikovali). Žalovaná pak vycházela i z toho, že pár nebyl před svatbou v dlouhodobém vztahu, a dále poukázala na okolnosti svatby, kdy svědkové byli pracovníci úřadu, svatební dary ani peníze manželé nedostali, na svatbě nebyli přítomni žádní příbuzní manželů.

52. Správní orgán I. stupně dále založil svůj závěr o účelovosti manželství na mnoha pobytových kontrolách, které proběhly jak v Praze, tak v Brně, neboť žalobkyně i její manžel shodně uváděli, že žijí střídavě v Praze i Brně. Byli zastihnuti pouze dne 8. 1. 2025 při pobytové kontrole na pražské adrese, ale tato pobytová kontrola byla předem domluvena se sestrou manžela žalobkyně, u které žalobkyně pobývá a které hlídá děti. K pobytovým kontrolám se pak váže zjištěná skutečnost, kdy Policie oslovila několik sousedů, kteří podle fotografie manžela žalobkyně v místě nikdy neviděli a nepoznali ho, na rozdíl od žalobkyně, kterou oslovení sousedé spolehlivě identifikovali.
53. Správní orgán I. stupně rovněž založil svůj závěr na tom, že žalobkyně se vdala v době, kdy její pobytový status byl nejistý, když tou dobou na území pobývala na základě výjezdního příkazu, který jí byl vydán poté, co jí nebyla udělena mezinárodní ochrana. K tomu žalovaná v napadeném rozhodnutí doplnila, že manžel věděl o tom, že sňatek pomůže žalobkyni vyřešit její pobytovou situaci, a proto to celé bylo „narychlo“; dále však vypověděl, že nevěděl, že si žalobkyně zažádala o azyl, přestože zároveň potvrdil, že s žalobkyní začal chodit, když byla v přijímacím středisku cizinců.
54. Z výše uvedeného dle soudu jednoznačně vyplývá, že rozhodnutí správních orgánů nejsou postavena pouze na časové souslednosti žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany, resp. vydání výjezdního příkazu po jejím neudělení, a uzavřením sňatku, ale zejména na výrazných rozporech mezi výpověďmi obou manželů, provedených pobytových kontrolách i okolnostech svatebního obřadu. Časová souslednost výjezdního příkazu a uzavření manželství pak byla vyhodnocena pouze jako doplňující (a zdaleka ne jediná) okolnost ke shora uvedenému, přičemž soud zcela souhlasí s hodnocením žalované, dle kterého i tato časová souslednost za daných okolností svědčí pro závěr o účelovosti uzavřeného manželství.
55. Dle soudu pak správní orgány nevycházely pouze ze skutečností v neprospěch žalobkyně, ale objektivně konstatovaly, že na některých skutečnostech se žalobkyně se svým manželem shodli (např. kdy byli naposledy v Praze, resp. v Brně; základní informace o příbuzných). Nicméně soud ve shodě se správním orgánem I. stupně musí konstatovat, že tato shoda nemůže zvrátit závěr o účelovosti manželství, neboť jednak se týká menšího okruhu spíše obecnějších informací, a navíc tato shoda ohledně znalosti příbuzných může souviset spíše s tím, že žalobkyně je dlouholetou blízkou přítelkyní sestry manžela; žalobkyně s manželem se však neshodli ohledně řady podstatných skutečností týkajících se jejich společného soužití. Soud proto nedospěl k závěru, že by nebyly zohledněny skutečnosti svědčící ve prospěch „opravdovosti“ manželství žalobkyně. V souzené věci totiž nebylo možno dospět k závěru, že by byla mechanicky či zkratkovitě aplikována pouze negativní kritéria v neprospěch žalobkyně (srov. usnesení NSS ze dne 19. 10. 2022, č. j. 6 Azs 389/2021-40).

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

56. K rozporům ve výpovědích soud uvádí, že je nepovažuje za bagatelní, ale naopak za významné, neboť se týkaly podstatných okolností partnerského, resp. manželského života – otázka seznámení, financování životních potřeb, místa společného bydlení, zvyků druhého manžela, informace o zdravotním stavu druhého z manželů. Zjištěné skutečnosti tak dle soudu zcela zřetelně nasvědčují závěru o účelově uzavřeném manželství.
57. K provedeným pobytovým kontrolám soud konstatuje, že neexistence společné domácnosti není sama o sobě skutečností, která by prokazovala, že manželství bylo uzavřeno účelově. I v citovaném Sdělení Komise č. KOM(2009)313 je sdílení společné domácnosti uvedeno jen jako pozitivní indikátor, že manželství účelově uzavřeno nebylo; absence společné domácnosti ovšem není bez dalšího znakem účelového manželství (srov. shodně rozsudek NSS č. j. 4 Azs 228/2015-40, bod [64]). V daném případě však neexistence společné domácnosti, resp. nepotvrzení žalobkyní deklarovaného modelu soužití s manželem (střídavě v Brně, střídavě v Praze), ve spojení s dalším skutkovými zjištění, dotváří celkový skutkový obraz o účelovosti uzavřeného manželství. Soud tak nepřijal argument žalobkyně, že správní orgán v tomto ohledu nedostatečně zohlednil specifika daného případu. Nezbyvá než připomenout, že manželé se zásadně neshodli na popisu obou (dle jejich tvrzení) společně obývaných bytů, ať už co se týče jejich samotného popisu, či co se týče financování bydlení. Byť při jedné pobytové kontrole byli oba manželé zastiženi v pražském bytě, je třeba zdůraznit, že se jednalo o pobytovou kontrolu předem domluvenou se sestrou manžela žalobkyně. Dle názoru soudu tak nelze této pobytové kontrole přiřadit vysokou relevanci.
58. Konečně k námitce týkající se zdravotního stavu manžela soud uvádí, že nijak jeho onemocnění nezlehčuje, což ostatně nečinily ani správní orgány, ale zároveň nelze pominout, že v řízení bylo jednoznačně prokázáno nedostatečné povědomí žalobkyně o zdravotním stavu jejího manžela, a to zejména o stavu faktickém, nikoli o stanovených diagnózách. Soud zdůrazňuje, že žalobkyně při své výpovědi dne 4. 7. 2024 výslovně uvedla na dotaz na zdravotní stav svého manžela, že tento je zdravý (srov. str. 9 příslušného protokolu). Nyní však v žalobě tvrdí, že již před svatbou věděla, že manžel pobírá invalidní důchod (přesto to ale při výsledku neuvedla).
59. Teprve po výsledku dne 30. 7. 2024 žalobkyně předložila správnímu orgánu I. stupně lékařskou zprávu ze dne 12. 2. 2024, z níž vyplývá zdravotní stav jejího manžela a skutečnost, že byl ve dnech 7. 2. – 12. 2. 2024 hospitalizován. K tomu soud konstatuje, že manželství bylo uzavřeno dne 14. 9. 2023, žalobkyně však přes své tvrzení o opravdovosti manželského svazku a manželského soužití (ať už v jakékoli podobě) neměla povědomí o tom, že byl její manžel v únoru 2024 hospitalizován a trpí závažnými zdravotními problémy. To dle soudu nepochybně svědčí o absenci skutečného manželského života, a tedy o účelovosti manželství. Nelze pak nezmínit, že žalobkyně se snažila toto nedostatečné povědomí o zdravotním stavu jejího manžela bagatelizovat ve vyjádření ze dne 19. 7. 2024, ve kterém uváděla, že „*jak žadatelka upozorňovala při výsledku, její manžel je invalidní důchodce, který se dlouhodobě léčí s psychickým onemocněním.*“ Jak však přílehavě uvedl správní orgán I. stupně na str. 9 a 10 prvostupňového rozhodnutí, žalobkyně nic takového při výsledku ani ve vztahu k invalidnímu důchodu ani k psychickému onemocnění neuvedla.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

60. Žalobkyně v žalobě tvrdila, že stav jejího manžela se zhoršil až po svatbě a po zahájení správního řízení a dříve o něm žalobkyně nevěděla. K tomu však žalobkyně neuvedla vůbec žádné podrobnosti, tedy kdy a za jakých okolností se dozvěděla informace o zdravotním stavu jejího manžela. Toto obecné tvrzení ani nevysvětluje shora uvedený rozpor, kdy žalobkyně při výsledku dne 4. 7. 2024 uvedla, že manžel je zdrav, byť před tím v únoru 2024 byl hospitalizován. Navíc výslech žalobkyně proběhl dne 4. 7. 2024, tedy poměrně dlouhou dobu po svatbě i po zahájení správního řízení, po kterých mělo dojít ke zhoršení zdravotního stavu manžela, přesto žalobkyně při výsledku tyto skutečnosti neuvedla. Zároveň nelze pominout, že žalobkyně sice uvedla, že její manžel vyžaduje podporu a péči, neuvedla však (a to ani ve správním řízení), o jakou péči se má jednat, zda mu jí poskytuje žalobkyně, jaké povahy a závažnosti je onemocnění žalobce. Nezbyvá pak než se ztotožnit se závěrem žalované, že pokud by se jednalo o skutečný manželský život, musela by si být žalobkyně zdravotního stavu manžela vědoma.
61. Námitku, že bylo třeba zohlednit, jaký je náhled paranoidního schizofrenika na manželství a jeho význam, žalobkyně poprvé vznesla až v podané žalobě, nelze tedy vytýkat správním orgánům, že se touto námitkou ve svých rozhodnutích nezabývaly. Soud pak k této námitce konstatuje, že není příliš určitá, žalobkyně neuvádí, v čem by duševní nemoc jejího manžela měla ovlivnit jeho náhled na manželství a jak by to mohlo změnit závěr o jeho účelovosti. Správní orgány přitom dostatečně prokázaly, že žalobkyně se dopustila obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, neboť jí uzavřené manželství bylo účelové pro absenci skutečného manželského soužití.
62. Na základě shora uvedeného tak soud dospěl k závěru, že správní orgány postupovaly v souladu s relevantními ustanoveními dotčených právních předpisů, právem Evropské unie a judikaturou NSS, když se zabývaly jednotlivými indikativními kritérii pro posouzení účelovosti manželství žalobkyně, přičemž učiněná zjištění komplexně hodnotily. Soud se ztotožnil s hodnocením správních orgánů, že by k natolik zásadním rozporům mezi tvrzeními manželů nemohlo dojít, pokud by spolu skutečně budovali partnerský a následně i manželský vztah alespoň v takovém rozsahu, v jakém to tvrdili správnímu orgánu I. stupně.
63. K námitkám ohledně nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci soud uvádí, že správní orgány dostatečně reagovaly na návrhy k provedení dokazování, které žalobkyně v průběhu správního řízení vznesla, a závěry správních orgánů mají oporu ve správním spise. Soud je přesvědčen o tom, že v daném řízení byla tato účelovost manželství dostatečně prokázána, aniž by vznikly důvodné pochybnosti o zjištěném skutkovém stavu.
64. Soud nedospěl k závěru, že by žalovaná nepochopila skutečný stav věci, resp. jej překroutila v neprospěch žalobkyně, a to v otázce důvodů, pro které vedou s manželem dvě domácnosti a jak funguje jejich hospodaření. Žalobkyně v žalobní námitce vytýkala žalované nepravdivý závěr, dle kterého žalobkyně pracuje jako trenérka fitness, přestože v řízení uváděla, že není oprávněna pracovat. Soud k tomu uvádí, že při pobytové kontrole dne 8. 1. 2025 žalobkyně výslovně uvedla, že je trenérkou fitness v Praze a předcvičuje každé ráno, zároveň však v odvolání argumentovala tím, že není oprávněna pracovat, čímž je ekonomicky znevýhodněna, a proto musí manželé vést dvě domácnosti za finanční podpory rodiny. Soud tak považuje hodnocení žalované za zcela adekvátní

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

obsahu spisu, kdy žalobkyně sama v řízení uváděla rozporné údaje, nebylo tak možné akceptovat její argument, že dvě domácnosti vedou s manželem proto, že žalobkyně není výdělečně činná. Soud k tomu pro úplnost doplňuje, že ani kdyby žalobkyně skutečně výdělečně činná nebyla, nedávalo by ekonomicky smysl vést dvě domácnosti namísto jedné.

65. Žalobkyně namítala, že žalovaná jí vytýkala neaktuálnost předložených čestných prohlášení (pí. K., sestry manžela a jejího manžela) a nevypořádala se s návrhem žalobkyně na jejich svědecké výsledky. Soud k tomu uvádí, že dvě čestná prohlášení byla předložena pouze v anglickém jazyce, a proto na ně nemohl být brán podle § 16 odst. 2 správního řádu zřetel, žalobkyně pak jejich překlady nedoplnila. Dále je třeba uvést, že čestné prohlášení sestry manžela bylo z 15. 3. 2022 a jejího manžela z 15. 3. 2023, přičemž manželství bylo uzavřeno dne 14. 9. 2023, tedy tato prohlášení mohla být v řízení stěží relevantní pro prokázání skutečného manželského soužití. Jiná prohlášení žalobkyně nedoložila.
66. Správní orgány se dostatečně zabývaly i navrhovanými výsledky svědků, když správní orgán I. stupně v prvostupňovém rozhodnutí (viz str. 15) poukázal na jejich nadbytečnost, což žalovaná potvrdila. Tento závěr lze dle soudu aprobovat, neboť klíčová zjištění založená na výpovědích žalobkyně a jejího manžela, pobytových kontrolách a časové souvislosti mezi uzavřením manželství a aktuální pobytovou situací žalobkyně, představovaly dostatečný podklad pro závěry, ke kterým správními orgány dospěly. Z hlediska posuzované věci pak není podstatné, zda žalobkyně navrhovala výslech svědků též v řízení o udělení mezinárodní ochrany, neboť jde o zcela odlišné nezávislé správní řízení.
67. V projednávané věci lze proto uzavřít, že hodnocení správních orgánů nebylo postaveno pouze na několika drobných nesrovnalostech či podružných skutečnostech, ale na komplexním řetězci nepřímých důkazů, který jako jediné rozumné vysvětlení jednání manželů nabízí právě to, že jeho základním cílem bylo pouze získání přechodného pobytu pro žalobkyni (srov. rozsudek NSS č. j. 10 Azs 68/2018-39). Správní orgány přitom správně vycházely především z výpovědí žalobkyně a jejího manžela ve spojení s výsledky pobytových kontrol. Z vyhodnocení důkazů pořízených v posuzovaném případě byl tedy vytvořen logický řetězec skutkových okolností, nevzbuzující důvodné pochybnosti o skutkovém základu posuzované věci (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 4. 2014, č. j. 3 As 101/2023-34).
68. Poslední konkrétnější námitka žalobkyně směřovala do nepřiměřenosti zásahu vydaného rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života, když odkázala na svou pobytovou historii, resp. důvody, pro které přicestovala do ČR ze země původu.
69. K této námitce je třeba nejprve připomenout, že rodinný život vzniká toliko za předpokladu existence skutečného manželského svazku. Závěr o účelově uzavřeném manželství proto pojmově zasáh do rodinného života – tj. ve smyslu soužití žalobkyně a jejího putativního manžela – vylučuje (srov. též např. usnesení NSS č. j. 7 Azs 299/2022-33, nebo rozsudek téhož soudu ze dne 24. 8. 2023, č. j. 10 Azs 166/2023-32).
70. Dle soudu se správní orgány otázky přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně věnovaly dostatečně, když správní orgán I. poukázal na to, že žalobkyně je v produktivním věku, pobývá v ČR pouze od roku 2023, nevlastní

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

na území ČR žádnou nemovitost, nemá zde žádný majetek a vyjma vazby na sestru svého manžela nemá v ČR významnější vazby. Dále uvedl, že její otec je muslim a žalobkyně křesťanka, což by mohl být problém, žalobkyně však požádala o mezinárodní ochranu, přičemž Španělsko uznalo svou příslušnost k posouzení této žádosti a žalobkyně tedy může znovu požádat o udělení mezinárodní ochrany z důvodu obavy možného nebezpečí pronásledování pro svou víru. Žalovaná k tomu doplnila, že žalobkyni není udělen zákaz pobytu a z rozhodnutí nevyplývá nucené vycestování. Dle soudu tak lze dopad do soukromého a rodinného života žalobkyně ve shodě se správními orgány vyhodnotit jako přiměřený, přičemž správní orgány se vypořádaly se všemi relevantními skutečnostmi.

71. Žalobkyně k tomu v žalobě namítla, že přicestovala do ČR jako uprchlík s cílem se do země původu nevrátit (nesouhlasila s válkou, byla nucena vyznávat islám), přičemž k důkazu navrhla správní spis k její žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Uvedla, že Španělsko dne 10. 2. 2023 uznalo svou příslušnost k posouzení její žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Soud k tomu uvádí, že žalobkyně dne 12. 1. 2023 v České republice požádala o udělení mezinárodní ochrany, nicméně její žádost nebyla vůbec věcně posuzována, neboť bylo rozhodnuto, že státem příslušným k posouzení její žádosti je podle dublinského nařízení Španělsko, žaloba proti tomuto rozhodnutí byla zdejší soudem rozsudkem ze dne 1. 6. 2023 č.j. 13 Az 10/2023-25 zamítnuta, kasační stížnost byla podána, žalobkyně ji však vzala zpět. Jak uvedla žalobkyně, Španělsko uznalo svou příslušnost k posouzení její žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Z toho je patrné, že žalobkyně měla (má) možnost uplatnit skutečnosti týkající se možného pronásledování či hrožící vážné újmy v zemi původu v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany, což také učinila, k projednání její žádosti je příslušné Španělsko, kdy však není zřejmé, zda a jakým způsobem tam již bylo o její žádosti rozhodnuto. Otázka případného statusu žalobkyně jako uprchlíka však není předmětem nyní posuzovaného pobytového řízení žalobkyně, ale právě řízení o udělení mezinárodní ochrany, které je zcela samostatným řízením a s pobytovým řízením žalobkyně nijak nesouvisí. Jak též uvedla žalovaná, napadeným rozhodnutím není žalobkyni udělen zákaz pobytu a z rozhodnutí nevyplývá nucené vycestování žalobkyně do země původu. S ohledem na to soud k důkazu neprováděl spis z řízení o udělení mezinárodní ochrany.
72. K poukázání žalobkyně na § 655 občanského zákoníku, kdy dle odst. 1 platí, že *manželství je trvalý svazek muže a ženy vzniklý způsobem, který stanoví tento zákon*, a že *hlavním účelem manželství je založení rodiny, řádná výchova dětí a vzájemná podpora a pomoc*, soud odkazuje na rozsudek NSS č. j. 1 As 58/2013-43, dle kterého „*veřejné právo nablíží na manželství autonomně podle svých norem a není vázáno vymezením či nevymezením jeho účelu normami práva soukromého. Vyhovuje-li manželství účelu vymezenému normami soukromého práva, neznamená to automaticky, že jej nelze označit za účelové ve smyslu § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.*“ Jestliže tedy správní orgány zjistily, že manželství bylo uzavřeno účelově s cílem obejít zákon o pobytu cizinců a získat pobytové oprávnění, byl dán důvod k zamítnutí příslušné žádosti bez ohledu na definici manželství v občanském zákoníku.
73. Konečně k pouhému obecnému odkazu žalobkyně na porušení některých ustanovení správního řádu, soud uvádí, že je natolik neurčitý, že se jím nemohl vůbec zabývat, když

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

žalobkyně nijak neozřejmila, v čem konkrétně by porušení jí uváděných ustanovení (např. § 36 odst. 3 správního řádu) mělo spočívat. V tomto ohledu je též nutno připomenout, že pouhý výčet zákonných ustanovení, která měla být správními orgány dle žalobkyně porušena, nelze považovat za řádně uplatněné žalobní body (srov. např. rozsudek NSS ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 88/2018-38, ze dne 17. 2. 2006, č. j. 8 Azs 134/2005-44, či rozsudek rozšířeného senátu téhož soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58). Soud se tak nad rámec uvedeného pouhými obecnými odkazy žalobkyně nezabýval.

74. Soud konstatuje, že vyrozuměl manžela žalobkyně o probíhajícím řízení a vyzval jej k vyjádření, zda bude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, manžel se však ve stanovené lhůtě, ani později, do řízení nepřihlásil.
75. Na základě shora uvedeného soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
76. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. května 2026

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.